

Szerkesztőség:

Rimaszombat, Kossuth Lajos-
utca 37. szám Ide intéendő
a lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: CSÜTÖRTÖKÖN.

Felelős szerkesztő: Dr. TERHES SÁMUEL.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Deák Ferencz-u.
8. sz. a. a könyvkereskedésben
— Ide intéendő a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdet-
mény, nyilttér és egyéb felszólalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitorsor tér-
fogata 12 fillér.
Többszöri hirdetésnél árked-
vezmény.

Nyilttér:

Egy sor 40 fillér

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legzélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.**

A vidéki pénzügyekről.

A ki ismeri nálunk a hitelügy fejlődésének történetét, az tudhatja, hogy milyen nehezen alakult Magyarországon a vidéki pénzügyek.

A magyar nép konzervatív, és új vállalkozásba nem szívesen fekteti a pénzét.

Azért kellett az államnak a vidéki pénzügyek részére nagy privilégiumokat biztosítani, hogy ezáltal elősegítse kifejlődésüket. Ezen privilégiumok közt a legnagyobb az, a mely tulajdonképpen inkább egy negatív kedvezmény és ez az, hogy az állam nem állított fel egy korlátot, egy bizonyos határt a kamat, illetve perzent nagyságára vonatkozólag. A perzent nagyságának maximumát a vidéki pénzügyeknél is csak az uszora törvény szabja meg és nem létezik semmi speciális intézkedés a vidéki pénzügyek kamatlábjára vonatkozólag.

Valljuk meg az igazat, hogy a vidéki pénzügyek ezzel a kedvezménnyel alaposan vissza is éltek. Azelőtt számos kis uszora volt a vidéken, most a vidéki pénzügyek megalakulása után a hitel céljaira szolgáló tőkék a pénzügyet vasszekrényében csoportosultak, és a pénzügyet gyakorolta — bár szelidebb mértékben — az uszorát.

Ezek ellen a kezelési költség és más egyéb járulékokkal spékelt magas kamatfizetések ellen nem volt fegyvere annak az emberesortnak, a mely a vidéki pénzügyet hitelére szorult.

Mert lássuk csak, kinek van feltétlenül szüksége a vidéki pénzügyet kölcsönre?

Első sorban a vidéken élő művelt középosztály, a hivatalnokok, ügyvédek, orvosoknak. stb. Ezeknek a legtöbbször a végzettsége, a diplomája képezi a kapitális, ingó és ingatlan vagyona — a házi butorzatát kivéve — se égen, se földön, és így csak a személyi hitelt veheti igénybe. A személyi hitel tekintetében pedig rá van szorult a vidéki pénzügyre, mert bizony valamelyik fővárosi pénzügyet egy vidéki ismeretlen hivatalnok ember váltóját nem igen fogja honorálni.

Másodsorban igénybe veszi a vidéki pénz-

intézet hitelét a középbirtokos osztály, az u. n. dzsenti. Ezen osztálynak ugyan földbirtokára szívesen ad olesó kölcsönt akarmelyik földhitelintézet, de úgy van a dolog, hogy néha egy-egy nagyobb kártyavesztés, vagy nagyobb mulatás után sűrűsösen van szükség pénzre, nincs idő a fővárosi pénzügyre fordulni, vagy pedig már van a birtokon földhitelintézeti teher, elérkezik a kamat és tőkerészlet fizetési ideje és nincs pénz, megint csak a vidéki pénzügytől kell kölcsönt kérni, mert a földhitelintézet nem igen várakozik, nem valami türelmes hitelező és kész mindjárt az első fizetési mulasztás alkalmával felmondani a kölcsönt.

Harmadszor igénybe veszi a vidéki pénztár pénzét a környéken élő parasztszty, bár ez csak az újabb időben, mert a paraszt mindig jobban szerette az u. n. terményuszorát, ahol a felvett tőke kamatai helyébe a zsidónak egy köből kukoriczát vagy egy zsák búzát fizetett.

Ily körülmények közt a nagy kamatláb és a nagy hitelélvező közönség mellett óriási mértékben megnövekedtek a vidéki pénzügyek tőkék. Ezen tőkemegnövekedéssel pedig éppen fordított viszonyban fejlődött a vidéki pénzügyet közönségének hitelképessége. A hivatalnok osztály fizetésének rendezése meg ma is nyílt kérdés a földbirtokos középosztály tönkrementésében van.

Vagyis az a közgazdaságilag abnormális helyzet állott be, hogy a vidéki pénzügyet felhalmozódott tőkéje a maga egészében nem felelt meg eredeti céljának, a hitelnyújtás utján való gyümölcsösztetésnek.

Közgazdasági törvény, hogy a tőke mindig megtalálja a maga rendeltetését. Így a vidéki pénzügyet felhalmozódott tőkéje is nem tölthetvén be eredeti rendeltetését, a hitelnyújtást, az iparfejlesztés szolgálatába szegődött. A vidéken utóbbi időben létesült iparvállalatok legnagyobb részét a vidéki pénzügyetek finanszírozták.

Természetesen ez mindig bizonyos megrakódással jár, ha egy bizonyos gazdasági cél szolgáló tőke más gazdasági cél elérésére használtatik fel. Ennek a magyarázata abban rejlik, hogy a tőkével rendelkező egyének, illetve tár-

sulatok és pénzügyeteknek ezen újabb irányban, ezen újabb elérendő gazdasági cél tekintetében nincs meg a kellő tájékozottságuk és gyakorlottságuk. Ezért van az, hogy a vidéki pénzügyet tőkéből alakított iparvállalatok nehezen indulnak virágzásnak. De ez csak ideiglenes dolog, mert az életképes vállalat, — ha viszonyosságok után is, — okvetlen eljut a fejlődés és felvirágzás útjára.

Sok pénzügyet volt azonban, a mely konzervatív ragaszkodott a maga eredeti céljához, a hitelnyújtáshoz, és mivel felhalmozódott tőkéjét teljesen biztos helyekre nem helyezhette el, különösen a jelzálogkölcsönök tekintetében a földbirtok értékét túlhaladó kölcsönököt adott. Mikor azután az adós nem fizetett és a jelzálogul lekötött birtok elárvereztetett, a legutolsó helyen betáblázott vidéki pénzügyet, hogy a kölcsönadott tőkéjét el ne veszítse, kénytelen volt a földbirtokot megvásárolni. És most már a vidéki pénzügyet földbirtokos is lett. Ez sokkal rosszabb mesterség egy pénzügyetnek, mint az iparosság. Az nem illik egy intézet méltóságához, hogy „gsefteljen“, a földbirtoknak saját kezelése pedig keresztülvihetetlen.

Ennél az esetenél egy nagyon szép hivatás van a vidéki pénzügyetekre és ezen hivatás által különösen az alföldi pénzügyetek orvosolhatják közgazdasági életünk egyik legveszedelmebb betegségét.

Nincs olyan nép, a mely annyira szeretné a földet, mint a magyar, jobban ragaszkodik ahhoz a kis földcskéjéhez, mint az életéhez, és a legnagyobb vágya, hogy új birtokoskát szerezzen magának. Dolgozik szorgalmasan, becsületesen, félrerakja keresményét, és ezt a keservesen összekuporgatott tőkéjét, szívesen odaadja egy darab földért, és szívesen megfizeti annak kétszeres, háromszoros árát.

Speciális viszonyaink, különösen pedig a nagy latifundiumok létezése következtében a magyar nép ezt a földhességét nem tudja kielégíteni. Ebből származik azután egy magyar közgazdasági betegség, az u. n. „czuczilizmus“. Ez

TÁRCZA.

Régi idők . . .

Irtta: FODOR EMIL.

Nyár van, forró nyár . . . A nap oly melegen süt, sugarai szinte bántják az embert. A lég oly különös érzelmeket gerjeszt bennem, hogy szinte lírai hangulatban vagyok és vén legény létemre még versírásra is vete-mednék . . . Járom az utcákat, melyek oly barátságosak most hisz tele vannak fiatal leányokkal és asszonyokkal, kik oly édesen kacagnak és sűtkéreznek a napban, hogy az ember szinte megijednek tőlük . . . És az ember ilyenkor elfelejt minden kellemetlen dolgot s csak a kellemes jól esőkre emlékezik . . .

Emlékezem . . .

Szomorú eset volt, de most, hogy tul vagyok rajta, most már jól esik és szinte megkönnyebbülten érzem magam, hogy másoknak is elmondhatom.

Még mint fiatal diák szerettem egy leányt, első szerelmem volt! De ez a szerelem nem volt oly hő, oly epesztő, mint a novelláirók annyiszor állítják, nem, de oly jól esett, úgy boldogított! . . .

En diák voltam, ő a zenédebe járt; én az egyetemre készültem és lettem skribler, ő meg színésznőnek ment. En mindig szerettem őt és szeretem most is, ő sohasem szeretett engem és valószínűleg nem szeret most sem!

De azért nekem jól esett, ha láthattam, ha kezét néha megfoghattam s egy-egy szavát hallottam, ő meg eldicsékedett ismerőseimnek azzal, hogy verseket írok róla . . .

Ez a históriája az én első szerelmemnek, de ez csak az első fejezete . . .

O elutazott és én a Perronon állva, néztem-néztem az elrobogó vonat után, mint viszi el tőlem boldogságo-

mat, első szerelmemet, míg végre a vonat eltűnt szemem elől és nem láttam többé semmit . . . Elhomályosult előttem minden . . . Támoalgó lépésekkel mentem tovább . . .

Hogyan értem haza, azt nem tudom, egyszerre otthon találtam magam. Csak ekkor jutott eszembe, hogy elfelejtettem megkérdezni tőle, hogy hová utazott? . . .

Sokáig hírét sem hallottam. Egyszer csak valami újságban olvastam a nevét.

Levelet irtam neki. A levél azzal kezdődött: „Szeretlek!“ és azzal is végződött. Nemsokára levelet kaptam tőle. A levél azzal kezdődött: „maga bohó“ és azzal is végződött.

Azután megint sokáig hírét sem hallottam. Egy nyáron azután egy felvidéki városban voltam és már messziről szemembe ötlött egy óles plakát: rajta az ő neve!

„Az országszerte ünnepezt színésznő a város fiatal-sága által rendezett hangversenyen közreműködik! Fel-emelt helyárok!! Felülfizetések a jótékony célra való tekintettel köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak!“

Meglepődtem. Fogalmam sem volt arról, hogy a fővárosi kis divából, ki azelőtt csak kisebb színházaknál 2-od, 3-ad rendű szerepeket játszott, oly rövid idő alatt egyszerre csak országszerte ünnepezt színésznő lett. Hja! ilyen a dicsőség! . . .

Az estélyre galába csaptam magam.

Régi cilinderemet kivastaltattam, smokingot vettem fel, mely már ugyan eléggé kopottas volt, de hát esti világitás mellett még eléggé megjárta, sőt még elegánsnak is volt mondható, vakító fehér ing és hófehér gallér mellett. Azután fehér nyakkendő és hófehér keztyű . . . Most már mehettem hódítani, visszahódítani régi ideá-
lomat! . . .

A hangverseny kezdete előtt, mint országszerte ünnepezt színésznőnél, tisztelegtem. Midőn meglátott,

nem tudott hová lenni örömeiben, össze-vissza csókol, hogy mennyire örül, hogy viszontláthat, hogy így szeret, hogy úgy szeret, hogy csak mindig szeret, szeretett, bocsássak meg neki, de hát a hírnév, a dicsőség . . .

Szóval teljesen boldog volt, megtudta ugyanis időközben, hogy azóta az újságírás terén előkelő pozíciót vívtam ki magamnak és hogy egy fővárosi nagy lapnak belső munkatársa vagyok, a mellett elismert félelmes kritikus.

Azután elbucszunk, mert nemsokára kezdődnie kellett a hangversenynek.

Mig megkezdődött, volt időm végig nézni a teremben. A vendéglő nagy szobáját alakították át ez alkalomra. Csupa virág, csupa illat volt minden . . . Az ablakokat, tükröket zöld galyakkal diszítették fel és mindentüvé fehér, őszi rózsákat raktak . . .

Megtudták, hogy az ő kedves virága . . .

Jelt adtak, kezdődött a hangverseny.

Először valami nyitány következett, négy kezes zongorán. Oda sem hallgattam. Félrehúzódtam egy szögletbe és gondolkozni próbáltam az előbbi jeleneten, de nem voltam rá képes . . .

Minden érzelmem, minden a régi, régi boldog időből, most, hogy újra láthattam teljes szépségében, újból feltámadt bennem. Sokkal szebb volt, mint valaha! Es ez a hófehér ruha, mely oly jól illett arcához és hajában a fehér őszi róza! A mi kedves régi virágunk! Egy végtelenül kedves, mosolygó babaarc, két szemekkel, aranyzóke hajjal, no de elképzelték . . .

Alig bírtam uralkodni magamon . . .

Majd bevégződött a nyitány és kezdődött az ő száma: magyar népdalok zongorakiséret mellett.

Mindenki őt várta, lázasan, feszült várakozással, nyugtalanul . . .

Csengettek. Felgördült a függöny, egyszerre csak nagy csönd támadt és megjelent a színpadon ő, az országszerte ünnepezt színésznő.

igazi magyar földön termett nyavalya, se nem kommunizmus egészen, még kevésbé szocializmus. Föld kell a népnek, ha pénzért nem juthat hozzá, hát el akarja venni erőszakkal.

Ennek a betegségnek az orvoslására sokat tehet a vidéki pénzügy, ha az árverésen megvett földbirtokot olesón, nem nyereszkedve, eladja a föld népének. Az a paraszt szívesen megadja érte azt az árt, hogy a pénzügy ne szenvedjen veszteséget.

Itt minálunk Gömörmegyében, hála Istennek, a „czuczilizmusnak“ még nyoma sincs, de Amerikából sok pénz vándorol haza és mindenesetre nagy elismeréssel és dicsérettel kell pénzügyteinkről és azoknak vezetőségéről nyilatkozni, hogy az általuk megvásárolt földbirtokot, ha csak lehet, az ottani falusi embereknek adják át, ezáltal idejekorán bevágják az útját a „czuczilizmusnak.“

Legutóbb is három ilyen eset jutott tudomásunkra, mikor egy helybeli pénzügy parasztkok kezére segített nagyobb kiterjedésű földbirtokot. Ezt a cikkünket is ebből az alkalmából irtuk, hogy ezáltal is felhívjuk pénzügyteinknek figyelmét erre a fontos körülményre.

Még abban az esetben is, ha nincs meg a parasztnak a vételhez szükséges tőkéje, inkább olesó kölesönnel kell őket a földbirtokhoz juttatni, mert nem a nyereszkedés itt a fő, hanem nemzetünk egyik legfontosabb néposztálya jogos érdekeinek kielégítése.

Felirat az országgyűléshez.

Druisner György vármegyénk kir. tanfelügyelője, ez évi február havában a löesei tudományos értekezletek egyikén fölszínre hozta a magyar értelmiségi cenzus eszméjét s azóta ez az eszme mindinkább terjed és nagymérvben foglalkoztatja a közvéleményt. Dr. Ritók János Szepesolaszi város főorvosa és vármegyei bizottsági tag ez eszme megvalósítása végett terjedelmes memorandumot terjesztett Szepesvármegye törvényhatósági közgyűlése elé. A közgyűlés az eléje terjesztett felirat tervezetét változatlanul elfogadta és a választói jognak a magyar értelmiségi cenzus alapján való szervezése tárgyában az országgyűlés képviselőházához a következő feliratot intézi:

Mélyen tisztelt Képviselőház!

Magyarország ezer éves története igazolja, hogy állami fennállásunkat kizárólag nemzeti egyéniségünkhöz való ragaszkodásunknak köszönhetjük.

A magyar nemzet közjogi különállását, függetlenségét csak azáltal tartotta fenn, hogy a reá nézve teljesen idegen népfajok közepette, államának megalakítását a magyar nemzet-állam elvének alapjára fektette és alkotmányai intézményeit ily irányban építette fel.

Ennek a magyar nemzeti államnak megvédésében folytak le sok százados harcaink, ennek fenntartására és fejlesztésére irányultak, nemzeti létünk újraébredése, 1867 óta létesített számos törvényes intézkedéseink, végre annak biztosítását célozzák azok a mozgalmak, melyek újabb az 1868. évi 44-ik törvényeziknek a magyar nemzeti politika követelményeiből való módosítását és egy új választási törvény alkotását sürgetik.

Önkénytelenül érezzük, hogy a nemzetiségi egyenjogúságról szóló törvény rendelkezései nem szolgálják szerencsével a magyar nemzet eszméjét, hogy választási törvényünk a nemzet mai viszonyainak nem felel meg, sőt hogy a magyar közoktatásügy fejlesztésére immár 35 év óta tett óriási áldozatok sem állanak arányban az az eredménnyel, melyet a magyar államosság szempontjából remélni jogosítva voltunk.

A közönség az ámulattól, a meglepetéstől nem tudott hova lenni.

Gyönyörű látvány volt! Az egész színpad fehér őszi rózsákkal volt kirakva és a közepén megjelent ő, hófehér ruhában, myrtuskoszorúval fején és hajában fehér őszi rózsák!

Az őszi nap utolsó sugarai belopództak az ablakon és még szebbé tették őt. És azután elkezdett énekelni... Első nótája volt:

„Rám sem nézett, mikor én őt megláttam... Kissé hamisan énekelt ugyan, de hát ezt a felvidéki közönség sem tudja megbírni, az tapsolt, ujongott... Csak én néztem őt némán, szólanul, hang nem jött ki a torkomból, tapsolni nem tudtam!... Teljesen megbűvölt... Pedig csak nekem kellett volna igazán tapsolni, mert — mintha a közönség ott sem lett volna — az egész idő alatt folyton csak engem nézett, csak nekem énekelt... En meg gyűlölködve néztem a közönséget, féltetem őt tapsaitól... Második száma megint csak ének volt. A közönség újra hallani akarta. És elkezdett énekelni: „Lehullott a rezgőnyárfák... Az én nótám, az én régi kedves nótám! Jól kiszámította! És a mellett csak egyre engem nézett, egyre csak nekem énekelt... A hatás persze nagy volt! A közönség tapsolt, ujongott, még egyszer és még egyszer kihívták, egymásután nyújtották át az óriási csokrokat, az egész színpad egy percz alatt megtelt virággal. A falakról leléptek az őszi rózsákat és mind-mind a lábai elé rakták... Csak én álltam ott némán, mozdulatlanul... Most jött a harmadik szám: „Őszi rózsák, fehér őszi rózsák!...“

Ezekkel a kétségbe alig vonható tényekkel szemben, feltétlenül szükséges mutatkozni annak, hogy törvényhozási uton és az állampolgári szabadság-jogok teljes tiszteletben tartása mellett — tehát békés eszközökkel — megtegyük mindazokat az intézkedéseket, melyek a magyar állami nyelv érvényre juttatása és a magyar nemzeti kultúra fejlesztése útján, az egységes magyar nemzeti állam fennállásának további biztosítását képezik: mert a magyar nemzet-állam fennmaradásának alapfeltétele, hogy államosságunk magyar jellege a közélet minden megnyilatkozásában, a maga teljességében érvényesüljön.

Mután pedig a nemzet-állam parlamenti szervezetében, a képviselő nem egyéb, mint a nemzet első organuma, nézetünk az, hogy állam ságunk magyar jellegének első sorban a parlamenti szervezetre vonatkozó törvényeinkben kell kifejezést adni.

Ebből a szempontból kiindulva és tudatában annak, hogy magyar nemzeti kulturánk fejlesztése nélkül nem szerezhetjük meg azt az erőt, mely a nemzeti jellem megszilárdítására és fenntartására szükséges, tekintve továbbá, hogy a magyar állami közügyekre való befolyás feltételeinek, magyar nemzeti szellemű megállapítása nemcsak hogy jogosult, de nem is ellenkezik az állampolgári jogegyenlőséggel, ha azoknak megszerzésére különbség nélkül minden honpolgár fel van jogosítva és a fokozatos életbeléptetése mellett képesítve is; azzal a tiszteletteljes indítvánnyal járunk a m. t. országgyűlés képviselőháza elé, hogy a jelenlegi választási jogról szóló törvény megfelelő módosításával, a választói jog alapfeltételét a vagyoni cenzus helyett a magyar értelmi cenzusra (magyar olvasás, írás és számolás tudása) fektetni és az eddig szerzett jogok teljes épségben tartása mellett, az új törvény fokozatos (15—30 évi) életbeléptetéséről gondoskodni méltóztatssék.

Mélyen tisztelt Képviselőház!

Nem tartjuk szükségesnek indítványunkat részletebben indokolni és felsorolni azokat a körülményeket és követelményeket, melyek nézetünk szerint egy ily szellemű törvényből, a népnevelési ügy magyar irányú fejlődésére is óriási kihatással volnának. Meg vagyunk győződve arról hogy abban az esetben, ha szavazati joggal csak oly állampolgárok bírnának, kik igazolni tudják, hogy magyarul írni, olvasni és számolni képesek, a képviselőre érett magyar nép ugyszólván teljesen bevonatnak a parlamentbe és egyházak, nemzetiségek, iskolafenntartók vetélkedve működnek, hogy maguknak az ifjúság nevelését továbbra is biztosítsák és pedig a politikai befolyás megszerzése, illetve megtartása érdekében, mert hisz ez alapon fejlődne ki idővel az általános választói jog.

Természetesnek tartjuk, hogy egy ilyen szellemű törvény életbeléptetése csakis fokozatosan eszközölhető és hogy e tekintetben 15—30 évre terjedő átmeneti időre volna szükség. Ezen időnek, valamint a törvény módosításának megállapítását, a m. t. Képviselőház böles belátására kell bízunk. (Aláírás.)

Ugyanezen indítványt a miniszterelnöknek és pártolás végett átirat alakjában a többi vármegyéknek is megküldik.

Esküdtészi tárgyalások.

A jelen esküdtészi ciklusra csak két bűnügy volt kitűzve. E hó 7-én vették tárgyalás alá emberöléssel vádolt Szakál József sziliczei lakos bűnügyét. A három tagú bírói tanács tagjai voltak: *Kubinyi* Aladar elnök, *Vozary* György és *Domján* Lajos törvényszéki bírák, jegyző dr. *Krucsin* Honor. Esküdtészek kisorsoltattak *Kirinyi* Béla, idb. *Balog* János, *Fáy* Gyula, *Králik* Béla, *Simon* Mihály, *Pongrácz* László, idb. *Lengyel* Pál, *Kuchta* András, *Szomolnok* Antal, *Kolbenhoyer* Gyula, *Glózer* László, *Stolcz* Márton rendes és *Nagy* Zoltán, idb. *László* János pötesküdték. A vádat dr. *Musotter* Miklós kir. alügyész, a védelmet pedig dr. *Gutlohn* Márton ügyvéd képviselte.

A tárgyalás folyamán 42 tanut hallgattak ki. — A bizonyítási eljárás befejezése után a következő kérdéseket intézték az esküdtészekhez:

I főkérdés: Bűnös-e *Szakál* József abban, hogy 1903. május 18-án éjjel *Sziliczen*, saját házában, anélkül, hogy ittasságtól öntudatlan lett volna *Szakál* Józsefné, szül. *Bodnár* Zsebit ölési szándékkal, de szá-

És énekelte iszonyu hamisan, de hát ez úgy is jó volt! Óriási sikert aratott!

A helybeli lapok mind róla irtak, persze kidicsérték az egekig.

Előadás után meglátogattam a színpadon.

A mint meglátott, egyszerre csak a nyakamba borult és össze-vissza csókolt... A hajában volt őszi rózsák pedig a gomblyukamba tűzte...

A legboldogabb ember voltam...

A fővárosi lapba olyan kritikát irtam róla, hogy olyat még nem olvastak, úgy hogy hetek múlva is csak róla beszéltek...

Igy készülnek az országszerte ünnepezt színésznők, ha nincs is jó hangjuk, ha nem is tudnak jól játszani. Másnap elutazott, azt sem tudtam hová, azt sem tudtam merre, kora hajnalban, mikor mindenki aludt. Nem hagyott semmi üzenetet számomra.

Beteg lettem bele... Lázás álmaim voltak... Mindig csak az ő nevét emlegettem, csak őt akartam látni.

Nem tudom meddig feküdhettem a kórházba, csak annyit tudok, hogy jó ideig tarthatott.

Mire felépültem, sem ismertem magamra, annyira megváltoztam...

Gondolkozni kezdtem rajta...

Két rokon húr rezdült meg egyszerre, összecseengtek egy darabig. búbajos harmonia volt a zenéjük, azután elhangzott a dal s csak a szívem fájt még hosszú, hosszú ideig...

Csillagsugaras nyári éjszakákon felelendül majd a dal az egyik húrban és zsong-zsong csonkán, töredeve, azután elhal megint, mert hát „hangos, hangos a világ!“

Közben pedig peregnék az évek és ritkul, halkul a húrok zenéje, egyre halkul...

De hát ezek régi, régi idők!...

Régi, régi dal, de a mely azért még mindig új!

dékának előre megfontolása nélkül egy tölgyfaszékkel megverte és egyéb módon annyira bántalmazta, hogy ennek következtében *Szakál* Józsefné szül. *Bodnár* Zsebit Eszter 1903. év május hó 19-én délelőtt meghalt?

Igen vagy nem?

Ha igen:

Szakál József ezen cselekményét erős felindulásban követte-e el?

Ha az esküdték az I. főkérdésre igennel és a második kérdésre akár igennel, akár nemmel felelnek:

Szakál József a szándékos emberölést a törvényes házastársán követte-e el?

II főkérdés: Ha az esküdték az I. főkérdésre nemmel felelnek. Bűnös-e *Szakál* József abban, hogy 1903. év május 18-án éjjel *Sziliczen* saját házában, a nélkül, hogy ittasságtól öntudatlan állapotban lett volna, *Szakál* Józsefné, szül. *Bodnár* Zsebit testi sértési szándékkal, de ölési szándék nélkül egy tölgyfa székkel megverte és egyébként annyira bántalmazta, hogy *Szakál* Józsefné szül. *Bodnár* Zsebit Eszternek 1903. évi május 19-én délelőtt e miatt halála következett be?

Igen vagy nem?

Ha igen:

Ezen tettét erős felindulásban követte-e el?

Az esküdték az első főkérdésre nemmel, a második főkérdésre igennel feleltek, az első főkérdés mellék kérdéseire ennek folytán nem kellett felelni, a második főkérdés mellék kérdésére pedig nemmel feleltek. Az esküdték verdiktje alapján a kir. törvényszék, mint esküdt bíróság *Szakál* Józsefet 6 és félévi fegyházra ítélte.

A tárgyalás csak éjjelután egy óraker ért véget.

F. hó 8-án ünnep miatt szünet volt. Kilenzedikén szándékos emberöléssel, illetve az abban való segédkezéssel vádolt *Tóth* János és *Gyenes* János bűnügyét tárgyalták. A bírói tanács tagjai: *Kolbay* Sándor kir. törvényszéki bíró elnöklte alatt *Lengyel* György kir. járásbíró és *Domján* Lajos kir. törvényszéki bíró, jegyző: *Lehoczky* Márton joggyakornok. Esküdtékek kisorsoltattak: *Stolcz* Márton, *Gregorecz* András, *Lévai* András, *Szomolnok* Antal, *Pongrácz* László, *Soós* Gyula, *Glózer* Károly, *Králik* Béla, *Spéczián* Gusztáv, *Kolbenhoyer* Gyula, *Samarjay* János és *Ferderber* Jakab. A vádat dr. *Mészáros* István kir. ügyész, a védelmet pedig dr. *Weinberger* Rezső és dr. *Witt* Sándor ügyvédek képviselik. Az eset az, hogy *Tóth* János 1903. május 15-én Bellérben Bendig Jánost nyakon szúrta; Gyenes pedig a támadásban részt vett, mint segítő és Bendig bittal ötötte. A szerencsétlen ember pár percz alatt meghalt. A tárgyalás, melyre 12 tanu és 2 szakértő idéztetett meg. — lapunk zártakor még folyt, és az eddigi tanuallomásokból következtetve, valószínűleg a vádlottak elítélésével fog végződni.

Hirek és vegyesek.

A pohorellai hercegi kastélyban még mindig nagy az élénkség. Ferdinánd bolgár fejedelem eltávozásakor az agg *Clementina* hercegné Bácsba utazott, s ott is maradt az angol király időzése alatt. Onnan aztán a hercegné visszajött Pohorellara szeptember 3-án s azóta unokáival *Boris* és *Cyrrill* hercegekkel ott tartózkodik. Jövő héten a balogi kastélyba mennek a fejedelmi vendégek, s október közepe táján *Fülöp* kir. herceg érkezik kastélyába, honnan néhány napig tartó vadászatra fog rándulni vendégeivel együtt.

Papi lelkigyakorlatok. *Ivánkovic* János roznyói püspök a minap négy napig tartó lelkigyakorlatokat tartatott székhelyén a papsága számára. A szentgyakorlatokon, melyeket *Tomeányi* S. J. vezetett, részt vett a káptalan és a központi papság teljes számmal, valamint 37 pap a vidékről.

Tisztes kor. Közéletünk kiváló és közszeretben álló tagja: *Baksay* István kir. tanácsos, a mindig fide és eleven „Pista bácsi“, kinek nevével és a közügyek iránt mindenkor tapasztalt lelkesedésével városunk csaknem minden társadalmi, kulturális és humánus intézménye össze van forrva, f. hó 8-án betöltötte munkás életének 83-ik évét. Ezt a születési évfordulót a tisztes korért érdemes férfiú esendben ünnepelet szerető családjában, melynek tagjain kívül a nagyszámu ismerősök is üdvözölték és elhalmozták jó kívánságaikkal a jó egészségekben lévő férfiút és tisztes nejét.

Hivatal átvétel. A katonai gyakorlatokról f. hó 6-án hazatért polgarmester: dr. *Kovács* László hivatalát f. hó 7-én átvette.

Esküvő. *Ragályi* István volt vármegyei főpénztárnok, ki a pénzügyigazgatóság mellé rendelt számosztályán működik, f. hó 7-én tartotta esküvőjét *Szakál* Márcsával, *Szakál* Vincze megyei árvászeki elnök szeretetre méltó leányával. A polgári aktust *Bornemissza* László alispán végezte. Tanuk voltak: *Bornemissza* István és *Szakál* Mihály földbirtokosok. Az egyházi szertartást *Czinke* István ev. ref. lelkész végezte.

A roznyói ág. hitv. ev főgimnázium felavatása. Szeptember 7-én avatta fel *Zelenka* püspök ur nagy és előkelő közönség jelenlétében a teljesen új alakított és 90000 koronánál többbe került roznyói ev. főgimnáziumot. Szeptember 6-án este műkedvelői előadást tartottak tanárok és más intelligens urak és hölgyek a városháza nagytermében, hol is *Csiky* Gergely: „Buborékok“ című szindarabjában gyönyörködött a nagyközönség, melynek körében igen számos vidéki hölgy és ur volt látható, jelöl annak, hogy a gimnáziumi ünnepély iránt általános az érdeklődés. Szeptember hó 7-én d. e. 9 óraker alkalmi isteni tisztelettel nyitották meg a tanóvet az ev. templomban. Majd a templom mellett lévő gimnáziumi udvaron gyűlt össze az ünneplő közönség, köztük számos tanintézet kiküldött képviselői is, mire a gimnáziumi ifjúság énekkara elénekelte: „Erős vár a mi Istenünk“ egyházi dalt. A püspököt és *Hámos* főispánt, mint *Wlassics* miniszter képviselőjét lendületes beszédben üdvözölte az iskola érdemes felügyelője, mire a püspök felolvasta felavató beszédjét és végezte a felszentelést magát. *Erre* *Oravec* Mihály, főgimnáziumi igazgató ismertette a négy százados gimnázium változatos és sok martírumságról tanuskodó történetét. Isten áldd meg után, melyet az egész közönség állva énekel, véget ért

a szép ünnepély. Most a gimnázium megtekintésére indult az érdeklődő közönség. Az épület homlokzata magyar stílusú és egyenesen Wlassics kultuszminiszter kívánságára épült akképen, hogy legyen ilyen is hazánkban. — Az ünnepi bankett a kaszinói kerti helyiségben tartott 120 terítéssel. — Felköszöntőkben és jövedvényben nem volt hiány. — A helybeli egy. prot. főgymnasiumot Böhm János és Kerekes Dezső tanárok képviselték.

Esküvő. Sipos Béla helybeli m. kir. államépítészeti hivatali mérnök f. hó 16-án tartja esküvőjét dr. Fodor Béla járásorvos szeretetreméltó leányával: Malvinnal.

Iskolászóki ülés. A községi polgári leányiskola ügyében f. hó 8-án délelőtt, Lukács Géza elnöklété alatt ülést tartott az iskolaszék, melyhez a h. tanfelügyelő átiratot intézett, hogy tekintettel az iskola céljaira most használt épületben mutatkozó veszedelmes falrepedéseket, miután a boltozat beomlással fenyeget, nem engedheti meg a tanítást az épületben mindaddig, míg a szükséges biztosító intézkedések meg nem tételnek. Egyben felhívja az iskolaszéket, hogy — miután csak szükségből engedheti meg az épületben az ideiglenes oktatást, gondoskodjék arról is, hogy a polgári leányiskola céljaira már az 1904—905-ik tanévre új — megfelelő berendezéssel ellátott épület legyen kész. — Az iskolaszék alapos eszmecsereket folytatott a tárgy felett s a meghívott Tóth Béla h. városi mérnök véleményének meghallgatása után kimondta, hogy a már eddig teljesített átadásmunkái és biztosítási munkálatok felülvizsgálatára megkéri a h. városi mérnök mellé az államépítészeti hivatal főnökét is s a vizsgálat megejtéséig s az eredmény közléséig a tanítás nem kezdődik meg az iskolában. — Az új iskola-épület ügyében megkeresi az iskolaszék a városi hatóságot és a képviselőtestületet, hogy a terveket és számadásokat sürgősen készítsék el, úgy, hogy a jövő tanév elejére a leányiskola megfelelő elhelyezést nyerhessen.

Orvosok, gyógyszerészek gyűlése. A vármegyei orvos-szövetség és az orvos-gyógyászati egyesületének őszi vandorgyűlése ez idén meghívás folytán Tornallyan tartja f. hó 29-én d. u. 3 órakor. A közgyűlésre szóló meghívót már kibocsátotta az elnökség. A tanácskozás tárgyát képezik: 1. Előterjesztések. — 2. A csanád-vármegyei orvos-szövetség a csanád-vármegyei orvos-szövetség felirati javaslata a belügyminiszteriumnak 137000 számú azon rendelete ellen, melyben kimondja, hogy a községi orvosi állású orvosok a rendőrnemzetnél semmiféle díjazásban nem részesülhetnek a teljesített orvosi ténykedésért. — 3. Beteg-történetek és bemutatók. Közegészségügyi jelentések. Új orvos-szerek bemutatása. — 4. A közgyűlésig beérkező egyéb megkeresések, indítványok.

Az új kaszinó. A helybeli kaszinó választmánya f. hó 6-án délután Kubinyi Aladár elnöklésével ülést tartott, melyen a kaszinó új helyiségében való elhelyezkedés, berendezés és világítás kérdésével foglalkozott a választmány. A villamos világítás bevezetése és világító testekkel való ellátása 1700 koronába kerül. A tagos és kényelmesnek látszó helyiségekben a kaszinó kellemes otthont fog találni. Az Erzsébetterre néző három nagy helyiség úgy lesz beosztva, hogy a középső nagy terem lesz a játék-szoba, az Ethej-ház felé levő egyesített két nagy szobában elhelyezést nyernek a bilhard-asztalok, s a tulsó oldalon lesz a társalgó. Az udvari helyiségekben lesz az olvasószoba és a könyvtár. Az Erzsébetterre néző rozant, régi ablakoknak ujjakkal való kicserélése is szóba jött, s elhatározták, hogy arra nézve tervet és költségvetést készítsenek, s azután fognak a kivitel felett dönteni. — Az ülés után a választmány megtekintette az új helyiségeket.

Városi közgyűlés. Rimaszombat város képviselő-testülete Kishonthy Gyula városi t. ügyész, helyettes polgármester elnöklété alatt f. hó 3-án közgyűlést tartott, a melyen a vallás és közokt. miniszternek a közs. polg. leányiskola államotitása ügyében közölt, s lapunkban ismertetett rendeletét tudomásul vették. Az állami elemi iskolai gondnokság megkeresésére névszerint szavazás útján elhatározták, hogy az iskola épülethez sürgősen szükséges s 3290 kor. 60 fill. költséget igénylő illemhely felépíttetik. — A helybeli róm. kath. egyház képviselőtestületben Szemán Endre prépost plébános által benyújtott kérvényre, — melyben a plébánia kiépítésének költségeihez való hozzájárulást kéri, — azt határozták, hogy tekintettel a város nehéz anyagi viszonyaira, az építkezéshez csupán a téglának polgári áron, ezenként 26 koronáért való szállításával járulhat. — A kurinci m. kir. földműves iskolának megüresedett egyik városi alapítványi helyet az egyetlen pályázóval Gál István rimaszombati lakossal töltik be. — Sztrapka Dénes legutóbb megválasztott városi mérnök, ki állását el sem foglalta, azon a czímen, hogy a beregmezei ármentesítő társulatnál szintén megválasztották, s ez állás neki inkább megfelel, lemond a városi mérnöki tisztről. A közgyűlés a lemondást tudomásul vette, s elhatározta, hogy a pályázatot kiírja, s az állás betöltéséig Tóth Béla mérnök bizatik meg a teendőket ellátásával. — Koreny József az orsz. m. kir. iparművészeti iskola növendéke, kit a város eddig is támogatott, eddigi tanulmánya jó eredményét okmányával igazolja, s kéri továbbra is a támogatást. A közgyűlés elfogadta a tanács javaslatát, azt határozta, hogy a mennyiben a nevezett a jövő tanévre állami ösztöndíjat nem kapva, részére ez évre 200 koronát, ha ösztöndíjat kap, akkor 100 koronát utalványoz segélyként. Ezek voltak a közgyűlés fontosabb tárgyai.

A breznóbánya-vereskői helyiérdekű vasutvonal építése rohamosan halad előre, úgy, hogy a vonat decemberben valószínűleg átadják a forgalomnak. — A Mandel, Hoffman és Quitner czég által épített új vonal Bikás-vasgyártól indul ki s az állami ut és a Garam között haladva Benesháza és Polonka között átlépi Gömörvármegye határát. A vonal hossza mintegy 40 kilométer, melyből 27 kilométer Gömörvármegyére esik. — Maga az építés igen szép s különösen a víz mellett közvetlenül levő részen hatalmas védő kőfalat emeltek. A földmunkálatok már jó részben elkészültek az egész vonalon és a zólyommegyei részen a sínek is le vannak rakva. Az őrházak és állomási épületek munkálatai is igen előre haladtak. Zavadka, Helpa, Pohorella és Nándorvölgy után eléri a vereskői végállomást a vonal, melynek egész hosszában lázasan folyik a munka.

Miniszteri érdeklődés a konzervgyár iránt. Zelenka Pál tiszaí ág. ev. egyházkerületi püspök az iglói közgyűlés után kebelbarátjával Glaufl P. J. főesperessel Csorbára utazott, hogy jókívánataikat személyesen fejezhessék ki Szentiványi József, a csorbai tó ura előtt fogadott fiának: ifj. Szentiványi Józsefnek eljegyzése alkalmából. Ott találkozott a véletlenül éppen ott időző másik örömapával: Wlassics Gyula dr. vallás- és közoktatásügyi miniszterrel és Láng Lajos keresk. miniszterrel. A bizalmas és barátságos beszélgetés során Wlassics Gyula, városunk diszpolgára meleg érdeklődéssel tudakozódott a rimaszombati konzervgyár felől s annak sikeres fejlődéséről s a pozsonyi kiállításon aratott győzelmeiről örömmel vett tudomást s a fiatal vállalatnak szép jövőt kívánt. Visszatérteükben Csorbától egész Miskolczig Láng miniszter szívesen látott vendégei voltak a külön szalonkocsiban Zelenka püspök és Glaufl főesperes.

Halálozás. Tamásfalván Pásztor András, derek fiatal kömvés, ki a dalárdának is egyik oszlopos tagja volt, f. hó 8-án rövid betegeskedés után 38 éves korában meghalt.

A beiratások a helybeli egyesült protestáns főgimnáziumban véget értek. Legalább is a rendes beiratkozás ideje letelt. Ezután már csak október 1-ig a tanári karhoz s ezután a püspök urhoz intézett és a késést kellően megokolt folyamodvánnyal lehet beiratkozni. Az eddig beirt tanulók száma 383. A régi iskola szűk termelhez mérten ismét óriási szám. Pedig közel félszázra rug azoknak a száma, a kiket rossz viseletük, rossz bizonytanyuk és a helyszüke miatt kénytelen volt elutasítani az igazgató és a tanári kar. A mai kor kóros állapota: a középiskolákba önzölés még egyre tart. Sőt mintha még erősebben elharapódzott volna. A gimnázium lelkes vezetőjének Loysch Ödön igazgatójának szíveségéből közölhetjük a beiratások eredményét részletesen feltüntetve, következő érdekes és tanulságos statisztikai adatokat. Az I. osztályban ev. ref. 19, ág. ev. 18, róm. kath. 17, izr. 12, összesen 66. — A II. osztályban ev. ref. 20, ág. ev. 17, róm. kath. 10, izr. 9, összesen 56. — A III-ik osztályban ev. ref. 12, ág. ev. 7, róm. kath. 13, izr. 13, összesen 45. — A IV-ik osztályba ev. ref. 15, ág. ev. 8, róm. kath. 11, izr. 8, összesen 42. — A V-ik osztályba ev. ref. 13, ág. ev. 7, róm. kath. 7, izr. 10, összesen 37. — A VI-ik osztályba ev. ref. 24, ág. ev. 13, róm. kath. 7, gör. kel. 1, izr. 8, összesen 53. — A VII-ik osztályba ev. ref. 19, ág. ev. 12, róm. kath. 8, gör. kel. 1, izr. 5, összesen 45. — A VIII-ik osztályba ev. ref. 17, ág. ev. 11, róm. kath. 9, izr. 2, összesen 39. — Összesen beiratkozott ev. ref. 139, ág. ev. 93, róm. kath. 82, gör. kel. 2, izr. 67, összesen 383.

A korcsolyázó egyület választmánya f. hó 6-án délelőtt Kolbay Sándor elnöklété mellett ülést tartott, melyen a pálya és az épület tapasztalt hiányainak megjavítása felett tanácskoztak. Új toló székek beszerzését, az épület erkélyének s a víz medrének megjavítását elhatározták, s kimondták azt is, hogy a tagsági-díj ezután nem januárban, hanem mindjárt a jégpálya igénybevétele után fizetendő.

Vizbefulás. F. hó 9-én délelőtt 11 óra körül az ugynevezett Malomszögben egy hullát fogtak ki a Rimából. A hulla nem régen lehetett a vízben, mert még egészen ép állapotban volt. Az összesereglett tömeg azonnal felismerte a holttestben Turóczy István 13—14 év körüli foglalkozás nélküli egyént. Turóczy szív-bajos volt és valószínűleg egy hirtelen jött rohama alkalmával eshetett a Rimába, a mely csak a holttestét adta vissza.

Caetneki vásár. A miskolci kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy a kereskedelemügyi m. kir. miniszter megengedte, miszerint a Csetneken folyó évi október hó 26-ára eső országos vásár ez évben kivételesen f. évi október 19-én tartassék meg.

Halálozás. Cseh László helybeli timár iparos polgártársunk f. hó 5-én 56 éves korában meghalt 7-én nagy részvét mellett temették el.

Kamarai körut. A miskolci kereskedelmi és iparkamara elnöke Radvány István kir. tanácsos és titkára Sugar Ignác legközelebb megkezdik a kamarai kerületben őszi körutjokat. Legközelebb Eger, majd Gyöngyös, Rimaszombat, Rozsnyó stb. városokat látogatják meg, hogy a kerületi kereskedő és iparos közönséggel közvetlenül érintkezzenek s a helyi viszonyokról a helyszínen is tájékozódjanak.

Egészségügyi kimutatás. A megyei tiszti főorvos hivatalos adatai a vármegyében augusztus hónap elsőfordult tertöz betegségekéről a következők. Vörheny: Harmacz 5, Klenócz 3 (meghalt 1), Kuntaploca 1 (meghalt 1), Jolsva 2, Rimaszombat 4. Kanyaró: Ajnácskő 3, Balogfala 46, Csoma 3 (meghalt 1), Harmacz 6, Likér gyár 2, Nyustya 1, Szilhsy 7, Pelsőcz 7, Lénártfala 2, Dobsina 32, Jolsva 5, Rozsnyó 4. Hökhurut: Béna 6 (meghalt 1), Tajti 2 (meghalt 1), Uraj 8 (meghalt 1), Hauva 3, Ragály 8, Jolsva 14 (meghalt 2), Nagyrőce 5. Roncsoló toroklob: Harmacz 1, Dornó 1 (meghalt 1). Hasi hagymáz: Lubenyik 1, Szkáros 1, Dobsina 1, Várgede 1.

Kenyér szállítás. A miskolci kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy a magy. kir. pozsonyi IV. honvédkerületi parancsnokság a Jolsván állomásozó honvédesapatok részére szükséges 73000 adag kenyér szállítására pályázatot hirdet. A versenytárgyalás folyó évi október hó 19-én délelőtt 10 órakor fog Jolsván a honvéd-zászlóalj kezelőtiszti irodában megtartatni.

Veszetteg. Kosztka Zelina András 71 éves földmivest Rédován augusztus 24-én és Tornallyan Dusza Flórián, Lenkei Pál és Lenkei Lajos szeptember hó 2-án veszett kutya marta meg. Mind a négy egyént Budapestre szállították a Pasteur-intézetbe.

Házalás eltiltása Rozsnyón. A miskolci kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy a kereskedelemügyi miniszter a házalást Rozsnyó város területén eltiltó városi szabályrendeletet jóváhagyta.

„Magyar közérdek” ezimel Budapestten politikai, mezőgazdasági, ipari, kereskedelmi és közlekedéspolitikai lap indult meg, melynek szerkesztője Margulit Kálmán nyug. m. á. v. ellenőr, főmunkatársa pedig Margulit Gyula földbirtokos, ki Ajnácskőben lakott s megyénkben széleskörű ismerettséggel bír. A lap minden vasárnap megjelenik s f. hó 6-án jelent meg az 1. szám, mely változatosan van összeállítva.

Öngyilkosság. Ujantaltvölgyön f. hó 8-án reggel — mint ideérkezett távirat jelenti — egy fiatal gyári munkásleány agyonlőtte magát.

Fonógépek adományozása. A kereskedelemügyi miniszterium a ratkói szürcsapóipar fellendülése céljából a ratkói ipari hitelszövetkezet részére a következő gépet adományozta: Egy drb. farkas, egy drb. kártkészőrűlőgép, egy drb. nagyoló, egy drb. előfőző kártoló és egy drb. 80 orsós fonógép a hozzávaló transmissiókkal, szíjdobokkal és szíjjakkal. — A napokban a helyszínen járt a Ganz-gyár és a helybeli kir. államépítészeti hivatal egy mérnöke, kik a turbina és a gépek befogadására szolgáló épülete vonatkozó felvételeket megejtették. — A mint a turbina és az épület elkészül a gépeket azonnal felállítják és előre láthatólag, az áldásos munka még az ős folyamán megindul.

Kirándulás Boszniába. A keleti Svájcba, a Monarchia legvirágzóbb gyarmatába, e hónapban társas kirándulást rendeznek a hazai kereskedelmi és iparkamarák. A 8 napra — szeptember 13—20-ig — terjedő kirándulás célja, hogy a magyar iparosoknak és kereskedőknek alkalmat adjon arra, hogy a 25 esztendő alatt megszállott tartományok közgazdasági viszonyait a helyszínen tanulmányozza. Sok üzleti összeköttetést és több hasznos tapasztalatot szerezhetnek gyárosaink és kereskedőink ezen az uton, mely a képzelhető legkedvezőbb körülmények között fog lefolyni. A közgazdasági cél elérése mellett nagy mértékben kecsesget a boszniai és herzegovinai tartományok turisztikai szépsége is. A kirándulás technikai részének intézésével a magyar királyi államvasutak budapesti központi menetjegyjirodája bízott meg a résztvevők rendkívül kényelmesen fognak utazni, mert a menetjegyjiroda az utazás rendezésében nagy előnyöket biztosít a résztvevőknek. Ha megfelelő számú utas lesz, különvonatot, ellenesetben különkocsikat bocsát rendelkezésre és pedig minden résztvevő kamarának külön kocsit, úgy hogy az egy vidékről utazók, ha nekik is úgy tetszik, együtt maradnak. A Boszniában megtekintendő ipartelemek és általában a tanulmányut részleteire nézve a menetjegyjiroda készséggel nyújt felvilágosítást és küld illusztrált programot a résztvevni szándékozókknak. A kereskedelmi muzeum és a kereskedelmi részvénytársaság boszniai és herzegovinai ki- rendeltségei, valamint a boszniai országos kormány főhivatalnokai kalauzolják a társaságot és szolgálnak utbagazítással és felvilágosítással az odaérkező társaságnak, egyuttal figyelmezteti az érdeklődőket, hogy jelentkezéseiket mielőbb adják be akár a kereskedelmi és iparkamarák titkari hivatalához, akár a menetjegyjirodába.

Kedvezményes jegy a budapesti segéd- és tanonczmunka-kiallításra. A miskolci kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy a Budapestten tartandó segéd- és tanonczmunka-kiallításra utazó iparosok, segédek és tanonczok féláru jegy váltására jogosító igazolványt kaphatnak, ha legalább 10 főnyi csoportban utazhatnak. Ha netán egy helyről 10 egyesszoere utazó nem volna, czélszerű lenne, ha több szomszédos utas közös vasuti állomáson csatlakoznék egymáshoz. Az igazolvány folyó évi szeptember hó 18-ig érvényes, ez időszakon belül bármely napon lehet a kiállításra utazni. Az igazolványokat a miskolci kereskedelmi és iparkamara állítja ki.

A gömörmezei muzeumnak ajándékozott tárgyak jegyzéke 1903. június 10. aug. 26-ig. Négy-szögű palack 1823-ból, Runyay Józseftől. Kétfórtos bankjegy 1848-ból, Ternyey Jánostól. Két drb. réz pénz, Lukács Bélától. Bodon József: „Az életből” és „Elbeszélések” 2 példány a szerzőtől. Tompa Mihály pipaszára: Petrovics: Magyarország történeti táblái 1830. Csizy Miklóstól, Nagyrőce. 34 drb. bankjegy 1848-ból, Kovács Istvántól. Oukanna, öntányér, rácsos tányér, tál, fekete tányér, régi sulyok, Langhoffer Palmétől. Simitó üveg, Horváth Zoltántól. Régi rézszelence, Kovács Márkus Kornéliától. Jubileumi vasérem, Chászár Károlytól. 2 drb. ezementré pohár, Chászár Kovács Gizellától. A s. tarjáni vasmű r. t. ügyeit érdeklő 3 mű. Boczkó Dániel szerzőtől. Bronz gyűrű Sipos Bélától. Ágyu löveg, Náray Edőtől. Ágyag korszó 1743-ból Seres Józseftől, Martonfala. 2 drb. urasztali himzett kendő, Seres Jolántól Martonfala. Álló óra Tóth Józseftől. Rszb. takarékpénztár 25 évi története Kishonthy Gyulától Nyomatvány 1843-ból ifj. Terray Lajostól. Régi szurony, Török Jánostól. Régi fülbevaló, Hűvösy Lajostól, Felső-Pokorágy. Fehér korszó és tányér. Komjáthy Irmától. Napóra, Selezczyk Árpádtól Rézpézn és műképek hajból, Borsody Károlytól. A gömörmezei mozgó nemzetörök (IV. sz.) névsora, Vályi Margittól. Jánosi. Tízforintos bankjegy 1848-ból, Ujlaky Ionától. Kis rézkereszt, Mayer Józseftől. Okirat 1704-ből és ezüstpézn, Stechlinsky Ignácztól Magyarország térképe 1835-ből, 4 drb. régi okirat, nagy templomajtózár, öntött vasdizsmű (Szt. György lovag), Liskay Jánostól Rimbrézó. 72 nagyobb, 218 kisebb óskori állatkövület, 15 köteg (több száz drb.) kézirat Gömörmezei történetére vonatkozó, 52 drb. különféle pecsét, Ebeczky Bélától Egyházasbást. 462 drb. pecsét, Kishonthy Istvántól. 4 drb. puska Gömör vármegyétől. 3 drb. bronz sarló, 2 drb. tokos fűles véső, 1 drb. nyakgyűrű, zabari lelet, Terray Istvántól. 3 drb. bronz (gyűrű, fibula és fülbevaló), vas nyilhegy, 1 drb. ezüst és 1 drb. réz római pénz, Pongrácz Páltól. Hámos Gyula: „Jövők” dr. Veres Samutól. Ezredéves országos kiállítás érem tokban, 2 drb. bélyegző, 3 drb. tanfelügyelői pecsétnyomó, Duisner Györgytől. Virágos kancsó, Terray Istvántól. Martini-féle hátul töltő puska, Osskó Lajostól, Várböc. 2 drb. szerb pénz, Karhuth Andrástól. Forgón Lajos dr.: „Adórendszerünk”, „Adóreform”, „Leánybosszu”, a szerzőtől Pécs. — A kegyes adományozóknak halás köszönetet mond a muzeum igazgatósága.

Tenyész-szarvasmarha díjazás.

A megyei gazdasági egyesület f. hó 13-án (vasárnap) délelőtt Jolsván, tenyész-szarvasmarha díjazást rendez. — Díjak:

- 1 drb I-ső díj 100 kor. borjával elővezetett tehénre.
- 2 „ II-ik díj a 50 kor. tehénre vagy 2 éves üszőre.
- 20 „ III-ik díj a 20 kor. tehénre vagy üszőre.

Feltételek:
Díjaztatni kizárólag kigazdák tulajdonát képező nyugati fajta tehének és üszők fognak; előnyben részesítettnek a simentháli fajtájuk. Mig oly nyugati fajták,

melyek tenyésztését a megyei szarvasmarha tenyésztési szabályrendelet nem engedélyezi, nem díjazhatók.

A díjkiosztó bizottság fel van hatalmazva az itt megállapított díjakat megváltoztatni, esetleg visszatartani.

Közép birtokosok által kiállított marhákra, disz-oklevelek fognak kiadani.

A díjazás reggel 9 órakor veszi kezdetét s később érkező állatok pénzdíjat nem kapnak. Oly állatok részére, melyek a díjazás előtti napon érkeznek istállóról gondoskodva van.

A díjazásnál az állatok tisztasága is figyelembe fog vétetni.

Putnok, 1903. szeptember 2.

Lakner László, titkár.

Árlejtési hirdetmény.

5666. sz. — A rimaszombati kir. ügyészség felügyelete alatt álló rimaszombati központi és a hatósága területén lévő rozsnói, tornallyai, rimaszécsi és nagy-rőzei kir. járásbírói fogházakban letartóztatott rabok és foglyok rendes élelmezésének, valamint a beteg letartóztatottak számára orvosi rendelvény alapján kiszolgáltatandó étadagok és élelmiszereknek a jövő 1904. évi január hó 1-ső napjától terjedő egy, esetleg három évre leendő együttes biztosítása iránt a rimaszombati kir. ügyészség hivatali helyiségében a **f. évi szeptember hó 25-ik** napján, d. e. 10 órakor zárt ajánlasi tárgyalással egybekötött nyilvános szóbeli árlejtés fog tartatni.

Erről a vállalkozni kívánók azzal értesítettek, hogy az egy koronás bélyegjeggyel ellátott s az alábbi kellékeknek megfelelően kiállított s felszerelt zárt írásbeli ajánlatok az árlejtés megkezdéséig az alulírott kir. ügyészségnél nyújthatók be.

Később érkező ajánlatok, valamint az árlejtés befejezte után tett utóajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Az írásbeli ajánlatokban számokkal és betűkkel kirírva külön ajánlat teendő: 1. a rendes étadagra, a hozzá tartozó 56 dgr. kenyérral együtt érve, 2. a bőjtű (112 dgr. kenyér) étadagra, végül 3. a betegek részére kiszolgáltatandó étkekre nézve, mely utóbbi ajánlatnál a számvetésileg megállapított kikiáltási árakhoz viszonyított százalék leengedés kitüntető, ugyszintén világosan kiírandó az is, vajjon az ajánlat egy vagy három évre tétetik-e?

A bánatpénz összege 1000 korona, azaz egyezer koronában állapítatik meg, mely készpénzben vagy szabályszerűen biztosítékként elfogadható értékpapirokban az ajánlatához melléklendő, a szóbeli árlejtésben résztvenni kívánók által pedig az árlejtés megkezdése előtt leendő, kiemeltetvén, hogy más még le nem bonyolított hasonvállalatoknak letétben lévő biztosítéka illetőleg az azokra való hivatkozás a tömirt bánatpénzt nem pótolhatja.

A kir. ügyészség által nem ismert vállalkozók előéletük és vagyoni állapotuk iránt a zárt ajánlatához melléklendő, illetőleg a szóbeli árlejtésnél bemutatandó hatóságai bizonyítvánnyal magukat igazolni tartoznak.

A piaci árak alapján számvetésileg megállapított kikiáltási ár: a rendes étadagra 56 dkgr. kenyérral együtt 31 fillér, a bőjtű (112 dkgr. kenyér) adagra nézve 22 fillér.

A beteg étadagok kikiáltási áraitól, valamint a részletes árlejtési feltételekről a kir. ügyészség irodájában a hivatalos órák alatt értesítés szerzhető.

Az árlejtési feltételek ismerete, valamint az, hogy az ajánlattevő magát azoknak aláveti az írásbeli ajánlatokban kifejezetten megemlítendő.

Rimaszombat, 1903. szeptember hó 4-én.

Dr. Mészáros István,
kir. ügyész.

Eladó.

210 mm. széna és sarjú, 261 kereszt buza-szalma, 95 kereszt zabszalma és 67 kereszt árpaszalma eladó, — továbbá saját kezelésben és a legjobb karban tartott, a rimaszombati határban egy tagban lévő 29 hold szántó, és 11 hold 40 □-öl rétből álló földbirtok azonnal berbe kiadó. — Értekezhetni: **Róth Lajosnál.**

Makk-árverés.

Hisnyay-Heinzelman Alfréd liczei ca. 1600 m. holdnyi erdejének makk-terme **szeptember hó 19-én**, reggel 9 órakor a liczei gazdatiszti lakban a legtöbbet ígérőnek el fog adatni.

Kereskedő tanulóul.

Egy jóházból való 2—3 közép osztályt végzett fiú kereskedő tanulóul főlvetetik. **A vashegyi élelmezési üzletbe.** U. p. N.-Rőcze. 4—5

Pályázati hirdetmény.

A gömörvármegyei közkórháznál lemondás folytán a folyó év október 1-től megüresedett **okleveles szülésznői állomásra** pályázat hirdettetik, felhívának mindazon okleveles szülésznők, akik ezen havonként utólagosan fizetendő 600 korona törzsfizetés, 120 korona baba gyakorlati jutalék, egy szobából, konyhából, kamrából, pincze- és padlásból álló lakás, szabad fűtés és világítás élvezetével összekötött állomást elnyerni óhajtják, miszerint életkorukat, családi viszonyukat, a magyar és tót nyelvnek írásban és szóban tudását igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket az alólírott igazgatóságához **szeptember hó 20-ig bezárólag adják be.** Megjegyzendő, hogy a megbízandó magánygyakorlatot csak aprilistól szeptember végéig folytathat s ezt is csak az igazgató időszakonkénti engedelmével. Az állomás október 1-én okvetlenül elfoglalandó.

Rimaszombat, 1903. szeptember 1.

A vármegyei közkórház igazgatósága.

A „Tompa“-szállodában

jó minőségű borok literenként 24—30 krajczárért kapható.

Hirdetmény.

5384 sz. — A rimaszombati kir. törvényszék, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy **dr. Krausz Gyula** ügyvéd végrehajtónak **Borics János** végrehajtást szenvedő elleni 40 korona 30 fillér és járuléka iránti árverési ügyében a végrehajtási árverést az 1881. évi LX. t.-cz. 144. és következő §-ai értelmében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Osgyán községben fekvő, s az osgyáni 40. számú tjkvben A. I. 2—17 sorszám alatt foglalt $\frac{1}{2}$ urb. külbirtokból a B. 17. a-atti Borics Jánost $\frac{1}{12}$ részben megillető jutaléka 325 kor és

Az osgyáni 74. számú tjkvben A. I. 2—17 sorszám alatt foglalt egy egész külbirtokból a B. 10. alatti Borics Jánost $\frac{1}{4}$ részben megillető jutaléka 1300 koronában megállapított kikiáltási árban elrendeltetik s annak megtartására határnapul 1903. év **szeptember hó 29-ik** napjának délelőtti 10 óráját Osgyán községben a községi bíró házához tűzte ki, mely alkalommal a fent körülírt ingatlanok becsáron alul is elfognak adatni.

Árverelni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10 %-át, azaz 32 kor. 50 fill. 130 kor. készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett és az 1881. évi november hó 1-én 3333 szám alatt kelt igazságügy-miniszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezeihez letenni vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170 §-a értelmében bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt az árverés megkezdése előtt átszolgáltatni.

Rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság 1903. évi július hó 19-ik napján.

— **Pongrácz**, kir. törvszéki bíró.

Hirdetmény.

5476—1903. tkv. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a **Rimaszombati takarékpénztár** végrehajtónak **Markotán György** végrehajtást szenvedő elleni 500 korona s jár. iránti árverési ügyében a végrehajtási árverést az 1881. évi LX. t.-cz. 144. és következő §§-ai értelmében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Fazekas-Z. aluzsány községben fekvő, s a fazekaszaluzsányi 84. számú tjkvben A. 1. sor. 180/b. 181/b. 182/b. hrszám alatt foglalt beltelekből és azon épült 41/b. sz. a. házból, valamint az A. 2—12. sorsz. alatt foglalt külbirtokból a B. 2. alatti Markotán Györgyöt $\frac{1}{9}$ részben megillető jutalékára 1195 korona;

a fazekaszaluzsányi 124. sz. tjkvi 745. hrszám legelőből a B. 6. alatti Markotán Györgyöt $\frac{3}{24}$ részben megillető jutaléka 11 korona;

és a fazekaszaluzsányi 167. sz. tjkvi A. 1—6. sorsz. alatti szántóföld és rétből a B. 7. alatti Markotán Györgyöt $\frac{3}{24}$ részben megillető jutaléka 365 koronában megállapított kikiáltási árban elrendeltetik s annak megtartására határnapul 1903. év **szeptember hó 30.** napjának d. e. 10 óráját Fazekaszaluzsány községbe a községi bíró házához tűzte ki, mely alkalommal a fent körülírt ingatlanok a becsáron alól is elfognak adatni.

Árverelni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10 %-át, azaz 119 korona 50 fill. 1 kor. 10 fill. és 36 kor. 50 fillért készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett és az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. alatt kelt igazságügy-miniszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezeihez letenni vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170 §-a értelmében bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállítva elismervényt az árverés megkezdése előtt átszolgáltatni.

Rimaszombati kir. Törvényszék mint tkvi hatóság 1903. évi július hó 19.

— **Pongrácz**, kir. tvszéki bíró.

Hirdetmény.

415—1903. szám. — Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a rimaszombati kir. törvényszéknek 1903. évi 684. számú végzése következtében **Dr. Rárossi Gyula** ügyvéd által képviselt a **gömörmegyei nép- és iparbank** javára **Spiczler Leopold** ellen 400 korona s járuléka erejéig 1903. évi április hó 8-án foganatosított végrehajtás útján lefoglalt és 740 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: lovak és szarvasmarhák nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a rimaszécsi kir. járásbíró 1903. évi V. 71/2. számú végzése folytán 400 korona tőkekövetelés, ennek 1902. évi okt. hó 28. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 114 kor. 62 fill. bíróság már megállapított költségek erejéig Egyházabáston, alperesnél leendő foganatosítása céljából határidőül **1903. évi szept. hó 18-ik napjának** délelőtti 11 órája kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében, készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Rimaszecs, 1903. évi augusztus hó 30-án.

Kovács Géza, kir. bir. végrehajtó.

HOLLÓSY JÓZSEF

első és legrégebbi temetkező-vállalata

RIMASZOMBATBAN.

Érc- és fakoporsók gyári bizományi raktára.

Butorkereskedés, asztalos műhely.

Losonci-utca 21. és Kossuth Lajos-u. 19. sz. saját házában.

Alapított 1864.

Alapított 1864.

Tisztelettel hozom a nagyérdemű helybeli és vidéki közönség tudomására, hogy az 1864. évtől fennálló **temetkező-vállalatomban** ez idő szerint az **ország legelső gyárainak érc- és fakoporsó** készítményeit **birom raktáron bizományba.**

Halálzasok alkalmával a szomorodott felek **raktáramban a szükséges összes kellékeket**, különféle minőségben és választékban — mérsékelt áron — **fellelhetik**; van raktáron mindenféle alaku és nagyságu, díszes és egyszerű **érc- és fakoporsó, szemfedő, lepedő, fejpárna és fejdísz, harisnya és czípő, gyertya** a ravatal körül és az egyházi személyek részére, **sirkoszorú, koszorúszalag** különféle szélesség és színben, **mű- és díszvirág** a koporsó és halottas szoba díszítéséhez stb. stb. Tartok **halottas kocsikat** egyenruhás szolgáljemeleyzettel.

Továbbá ajánlkozom halottkémi jelentés kieszközölésére, sírhely kiasatására, harangoztatás, halottas szobának és környékének feketével való bevonására és díszítésére, gyszajentések készítése és szétküldésére, az egyházi személyeknek a végtisztesség megadására való felkérésére stb.

Bútorokból nagy raktárt tartok folyton, itt a leg egyszerűbbtől a legdivatosabb tárgyak is feltalálhatók és minden jutányos áron; igen **alkalmas vásárlás menyasszonyi berendezkedésre.**

Épületi asztalos munkák bármint kivitelben, a legjobb anyagból **műhelyemben szintén készül.**

Szolgálatkészségemet és raktáram nagy választékát a n. é. közönség jóakarataiba ajánlva, vagyok

kiváló tisztelettel

HOLLÓSY JÓZSEF,

temetésrendező, bútor- és épületasztalos.

7—*

A közeledő iskolaidény alkalmából

ajánlja

ISKOLAKÖNYVEIT

ódon és új állapotban,

továbbá **iskolaszereit**, u. m. tollak, tolltartók, ténták, téntartók, tollkések, kiváló jó minőségű körzők, iskolatáskák, jegyzetkönyvek,

írkák, füzetek, vázlatkönyvek, aquarell- és olajfestékeit

RÁBÉLY MIKLÓS

könyv- és papirkereskedő

RIMASZOMBAT, Deák Ferencz-utca 8-ik szám.

Iskolakönyvek saját könyvkötészetünkben olcsón bekötetnek.

Ingyen! Legújabb diák-naptár, ifjusági iratok.